

**Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана
Хмельницького
ННІ СПМО
кафедра теорії і методики музичної освіти та хореографії**

1. Загальна інформація

Назва курсу вибірковий	Режисура позакласних виховних заходів вибірковий
Рівень вищої освіти Освітня програма	другий (магістерський) перший (бакалаврський) ОП “Середня освіта. Музичне мистецтво. Мистецтво” бакалавр
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	парний
Викладач (-і)	ст.викл. Терещенко С.В.
Профайл викладача (-ів)	Кафедра МДПУ kafedra2012@ukr.net
Контактний тел.	+33780260067
E-mail:	esfir08@ukr.net
Сторінка на сайті	Кафедра МДПУ kafedra2012@ukr.net
Консультації	<i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.

1.АНОТАЦІЯ

Освітній компонент «Режисура позакласних музично-виховних заходів» належить до вибіркового компоненту та дозволяє набути здобувачам вищої освіти додаткових фахових компетенцій при опануванні циклу дисциплін фахової професійної підготовки. Освітній компонент націлений на набуття студентами необхідних знань, умінь і навичок по організації виховного дозвілля учнів на основі музичної діяльності. Упродовж курсу студенти ознайомляться із основами режисури, видами та формами музично-виховних заходів, їх призначенням, добору відповідно вікової категорії, зможуть

навчитися писати сценарії, складати плани позакласних заходів, аналізувати, порівнювати якість сценаріїв та складати методичну скарбничку.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета засвоєння курсу навчити студентів організовувати виховні заходи в умовах практичного педагогічного процесу ЗЗСО з використанням розвивального потенціалу музичного мистецтва та його синтезу.

Завдання:

1) надати студентам здатності до формування системи наукових пізнань та творчого використання отриманих знань через засвоєння понятійно-термінологічного аспекту музично-виховної діяльності

2) вивчення специфіки та особливостей позакласної музично-виховної діяльності;

2) ознайомлення студентів із принципами організації позакласної музично-виховної роботи;

3) опанування концептуальними основами методики розробки позакласних музично-виховних заходів;

4) оволодіння організаційними прийомами створення музично-виховних заходів в умовах позакласної діяльності закладів загальної середньої та спеціальної мистецької освіти.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність учитися впродовж життя, вдосконалювати власні творчі уміння, розвивати навчальні і дослідницьких навички;

ЗК 2. Здатність до прийняття професійних рішень на основі загальнолюдських, естетичних, художніх цінностей, професійних та особистісних якостей, відповідно до морально-етичних норм та чинного законодавства;

ЗК 3. Уміння налагоджувати рівноправні партнерські стосунки в учнівському та педагогічному колективі, здатність до взаємоповажної взаємодії, емпатичного розуміння, ціннісного ставлення до особистості школяра;

ЗК 4. Здатність до творчої діяльності (генерування нових ідей, способів творчих дій, перспектив вирішення професійних завдань), виявляти

ініціативність, самостійність, оригінальність у пізнавальній та навчально-професійній діяльності;

ЗК 9. Використання комп'ютерних та музично-інформаційних технологій;

ЗК 10. Здатність до дотримання санітарно-гігієнічних норм та безпеки праці на робочому місці.

Фахові компетентності

ФК 1. Здатність до аналітичної діяльності щодо змісту мистецької інформації та освітніх проблем відповідно інтеграції педагогіки, психології, музичного мистецтва та його синтезу мистецтв;

ФК 2. Вільне використання музично-педагогічного та художнього тезаурусу на основі системи історико-теоретичних знань з музичної педагогіки, інформаційних технологій, сучасного мистецтвознавства, технології виховної, організаційної, художньо-творчої роботи закладах загальної та фахової передвищої освіти.

ФК 3. Здатність працювати із колегами, учнями, практикантами, стажистами, музикантами та партнерами в мистецькій освіті, що включає в себе уміння аналізувати складні ситуації, які стосуються музичного навчання і розвитку особистості засобами мистецтва;

ФК 4. Здатність до виявлення емоційно-ціннісного ставлення до музичного та інших видів мистецтва через художньо-педагогічну та музично-виконавську інтерпретації творів мистецтва;

ФК 5. Компетентність у ряді викладацьких/навчальних та оцінювальних музично-педагогічних та мистецьких стратегій і розуміння їх теоретичних основ;

ФК 7. Здатність до розуміння принципів методів та форм проведення уроків музичного мистецтва та інтегрованого курсу «Мистецтво», керівництва музично-естетичним розвитком та дозвіллям школярів;

ФК 17. Здатність бути творчою та креативною особистістю, прагнути до постійної та систематичної роботи, спрямованої на вдосконалення власної професійної музично-педагогічної та виконавської майстерності, наполегливо досягати поставленої мети та якісно виконувати роботу у сфері педагогіки мистецтва.

ФК 18. Здатність до арт-самовираження засобами мистецтва.

Інші загальні та фахові компетентності за погодженням з гарантом ОП

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 2: розуміння особливості організації інноваційної діяльності у галузі педагогіки мистецтва;

ПРН 4: розуміти специфіку та сфери професійної діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва; ключові компетентності учнів та особливості їх формування засобами музичного мистецтва та його синтезу;

ПРН 5: орієнтуватись в особливостях організації освітнього процесу з використанням професійно-орієнтованих інформаційно-комунікаційних технологій та цифрових ресурсів, в тому числі, специфіки викладання музичного мистецтва при дистанційній формі навчання;

ПРН 6: розумітись у змісті і особливостях впровадження у навчально-виховний процес технологій і методик особистісно-зорієнтованого, компетентнісного, інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів засобами музичного та споріднених видів мистецтва із використанням потенціалу сучасних інформаційних та здоров'язберезувальних технологій;

ПРН 7: дотримуватись системи духовних, професійно-педагогічних, етико-естетичних, мистецьких цінностей в навчально-виховній та організаційній діяльності вчителя музичного мистецтва, вчителя мистецтв в тому числі, дотримуватись етичних принципи та вимог законодавства щодо академічної доброчесності під час оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та механізми її забезпечення.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні	Самостійна робота
Кількість годин 120 год / 4 кредити ЄКТС	Відповідно до навчального плану ОП	Відповідно до навчального плану ОП	Відповідно до навчального плану ОП

6. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика академічної поведінки та етики:

- Обов'язкова присутність та активність на заняттях;
- Курс передбачає роботу в колективі;
- Списування під час контрольних робіт та поточних завдань заборонені;

-Не дозволяється користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням;

-Недопустимі будь-які форми порушення академічної доброчесності.

7.1 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
блок 1. Теоретичні основи режисерської майстерності.						
1	Вступна лекція	Лекція (1 год.)				Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 1. Хто такий режисер. Професія режисера	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.)	3			Впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

3	Тема 2. Основні завдання професії режисера. Специфіка роботи	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (12 год.)	3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 3. Історія режисерства	Лекція (4 год.) Самостійна робота (10 год.)	3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
5	Тема 5. Види спектаклів	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	2; 8			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Тема 6. Від ідеї – до сценічного втілення (шлях спектаклю)	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1; 2; 3			впродовж першого навчального семестру (перший періодичний контроль)
---	--	--	---------	--	--	---

БЛОК 2. Методичні основи режисерської майстерності вчителя музичного мистецтва.

1	Тема 7. Місце режисерської діяльності в професії вчителя музичного мистецтва	Лекція (2 год.) Практичні (2 год.)	1- 9			впродовж першого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 8. Особливості планування позакласної музично-виховної діяльності	Лекція (4 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	4-6; 7			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

3	Тема 9. Особливості режисерської діяльності вчителя музичного мистецтва з учнями різних вікових категорій	Лекція (2 год.) Практичне заняття (2 год.) Самостійна робота (10 год.)	1-4			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 10. Методика створення сценаріїв музично-виховних заходів	Лекція (3 год.) Практичні (2 год.) Самостійна робота (12 год.)	2-9			впродовж другого навчального семестру (другий періодичний контроль)

7.2 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (лекційний блок)

Тема лекції	Зміст лекції
Введення у предмет	Функції предмета його місце серед інших дисциплін.

Тема 2. Хто такий режисер, професія режисера	Хто такий режисер.
Тема 3. Основні завдання професії режисера. Специфіка роботи	Дія законів режисури (теорія і практика) у позакласній роботі вчителя музичного мистецтва. Специфіка режисерського мислення. Шляхи і способи самовдосконалення режисера-музиканта
Тема 4. Історія режисерства	Історичні передумови появи професії режисеру. Відомі режисери минулого і сучасності. Художньо-педагогічні та особистісні якості режисера як керівника творчого колективу.
Тема 5. Види спектаклів	Види спектаклів (драматичні, музичні, театр-тіней)
Тема 6. Від ідеї до сценічного втілення	Шлях появи спектаклю, театральні професії, керування репетиційними процесами
Тема 7. Місце режисерської діяльності в професії вчителя музичного мистецтва	Професія вчителя музики. Вчитель музики-режисер музично-виховних заходів.
Тема 8. Особливості планування позакласної музично-виховної діяльності	Що таке позакласна діяльність вчителя музичного мистецтва, особливості складання плану музично-виховної роботи
Тема 9. Особливості режисерської діяльності вчителя музичного мистецтва з учнями різних вікових категорій	Особливості роботи з учнями початкової, середньої, старшої школи у музично-виховній діяльності.

Тема 10. Методика створення сценаріїв музично-виховних заходів	Особливості підготовки до розробки сценаріїв музично-виховних заходів. Написання авторських сценаріїв, добірка методичної скарбнички вчителя музичного мистецтва.
--	---

7.3 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (практичні заняття)

Тема практичного заняття	Зміст практичного заняття
Професія режисера	Режисер та його особистість. Художньо-педагогічні та особистісні якості режисера як керівника творчого колективу.
Специфіка роботи режисера	Дія законів режисури (теорія і практика) у позакласній роботі вчителя музичного мистецтва. Специфіка режисерського мислення. Шляхи і способи самовдосконалення режисера-музиканта
Історія режисерства	Аналітична діяльність на предмет і зміст режисерської діяльності відомих режисерів минулого і сучасності.
Види спектаклів	Відео-ознайомлення із особливостями різноманітних видів спектаклів та специфікою їх режисерування
Від ідеї до сценічного втілення	Шлях появи спектаклю, особливості керування репетиційними процесами

Місце режисерської діяльності в професії вчителя музичного мистецтва	Вчитель музики-режисер музично-виховних заходів. Якими якостями повинен володіти музикант-режисер.
Особливості планування позакласної музично-виховної діяльності	Планування гурткової роботи, позакласних музично-виховних заходів
Особливості режисерської діяльності вчителя музичного мистецтва з учнями різних вікових категорій	Вивчення специфічних особливостей у театральній роботі з учнями початкової, середньої, старшої школи у музично-виховній діяльності.
Методика створення сценаріїв музично-виховних заходів	Написання авторських сценаріїв, добірка методичної скарбнички вчителя музичного мистецтва.

7.4 СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (теми для самостійного опрацювання)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Історія режисури. Видатні постаті минулого і сучасності	Аналітика діяльності відомих режисерів
Розвиток мистецтва режисури ів історії і практиці різних країн світу	Складання ментальної карти «розвиток режисурного мистецтва від античності до сьогодні»

Особливості репетиційного процесу.	Час і місце для репетиційного процесу, підготовка акторів, костюмів
Втілення режисерського задуму у сценічному відтворенні музично-виховного заходу.	1. творчий задум 2. правила складання сценарію 3. режисерська інтерпретація
Взаємодія глядача і артиста	Вивчення особливостей взаємодії артиста і глядача. Мистецький діалог
Головні прийоми та правила підготовки сценічного номеру	Розробити сценарій підготовки музично-виховного заходу на самостійно обрану тему

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: оцінювання виконання завдань на практичні заняття, оцінювання 2-х модульних контрольних робіт, оцінювання творчих робіт студентів, створення методичних розробок у вигляді друкованої продукції.

Підсумковий контроль: організація і проведення музично-виховного заходу.

1. Спостереження за навчальною роботою студентів, де враховуються увага, старанність студента, його реакція на запитання викладача, відповіді студентів, бажання взяти участь у роботі щодо доповнення, рецензування відповідей однокурсників, характер запитань викладачу, товаришам, загальний інтерес до пізнавальної діяльності.

2. Усне опитування (індивідуальне і фронтальне).

3. Групове опитування.

4. Комбіноване опитування.

5. Письмовий контроль: перша і друга контрольні точки.
6. Практичний контроль.
7. Підсумковий контроль - залік

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролі (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Здобувач має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p>
---	--

	<p>Підсумковим контролем є залік, оцінку якого складає сума балів за результатами двох контрольних точок (КТ1+ КТ2)</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час</p>

	<p>виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Періодичний контроль</p>	<p>30 балів (три завдання по 10 балів на кожне)</p> <p>10 балів – ставиться здобувачу, який не тільки повно викладає відповідні міркування з питань та базисних положень теорії та методики навчання гри на естрадному інструменті, але й вміє з необхідною аргументацією правильно розкрити технологію їх практичного застосування. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>8-9 балів - ставиться здобувачу, який достатньо розкриває відповідні міркування з питань та базисних положень теорії та методики навчання гри на естрадному інструменті, і вміє вірно їх аргументувати. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>6-7 балів - ставиться здобувачу, який розкриває відповідні міркування з питань та основних положень теорії та методики навчання гри на естрадному інструменті, але без правильної аргументації, має ускладнення під час виділення</p>

	<p>суттєвих ознак вивченого та під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків.</p> <p>1-5 балів - ставиться здобувачу, який не в повному обсязі висловлює відповідні міркування з теорії та методики навчання гри на естрадному інструменті, і не здатний правильно їх аргументувати. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни.</p> <p>Здобувач зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : методичний посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 232 с.
2. Богатирьов В. О. Ідеї Леся Курбаса та традиції виховання актора в українській театральній школі. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка. Сер. Мистецтвознавство. Тернопіль, 2010. № 1. С. 148–153.
3. Видатний митець ХХ століття : (До 120-річчя від дня народж. Леся Курбаса) : біобібліогр. інформ. посіб. / уклад.: Г. М. Єрофеева, Л. О. Сашкова, Л. М. Федотова, Н. Ю. Казанцева. Харків : ХОУНБ, 2007. 72 с.
4. Державні освітні стандарти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/derjstand.html>)

5. Заворотній О. Т. Психофізична техніка та тренінг актора : навч. посіб. Рівне : РДГУ, 2006. 270 с.
6. Клековкін О. Ю. Mise en scene: Ідеї. Концепції. Напрями. К. : ІПСМ, 2017. 800 с.
7. Клековкін О. Ю. Theatrica. Практика сцени : лексикон. К. : Арт Економі, 2010. 447 с.
8. Лимаренко Л. І. Застосування акторського тренінгу в підготовці майбутніх учителів художньої культури. Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. пр. К., 2003. Випуск 2. С. 38–44.
9. Позакласна робота з музичного мистецтва (творчий досвід вчителя) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/zbirka-pozaklasna-robot-a-z-muzichnogo-mistecva---vazhlivi-y-zasib-rozvitku-tvorchogo-potencialu-ta-muzichnih-zdibnostey-uchniv-u-pozaurochniy-chas-12294.html>

Додаткова література

1. Стрельчук В. О. Імпровізація як важливий чинник виховання майбутніх режисерів естради. Вісник КНУКіМ. Серія : Мистецтвознавство. 2015. Вип. 33. С. 155–159.
2. Театр. енциклопедія Вікіпедія – вільна енциклопедія, укр. мова. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A2%D0%B5%D0%B0%D1%82%D1%80>.
3. Френкель М. А. Актор і предметний світ сцени. Український театр. 1979. № 4. С. 5–8.
4. Фруктова Т. С. Антропологічний поворот ігрової концепції театру Єжи Гротовського: естетика нової чуттєвості : наук. зап. НаУКМА. Сер. Теорія та історія культури, К., 2009. Т. 88. С. 9–14.

Інформаційні ресурси в інтернеті

https://mdeksperiment.org/etv_page.php?page_id=31&album_id=17&category=Library.

<http://theoutlook.com.ua/article/7215/teatr-arto-zhittya-yaknasliduvannya-mistetstva.html>

Затверджено на засіданні кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії протокол № 2 від 5.09.2023 р.

